

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[NIPAH vírus](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

Aerobiológiai jelentés

(lásd: www.antsz.hu/oki/oki14.htm)

[Impresszum](#)

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

NIPAH VÍRUS

A Nipah vírus egy újonnan megismert zoonosis vírus, melyet 1999-ben fedeztek fel. Állatokat és embereket egyaránt megbetegített fertőzött állatokkal való érintkezés révén. A vírust arról a helyről nevezték el, ahol először bukkant fel Malajziában. A Nipah vírus közeli rokona egy másik, nem régen (1994) felismert zoonosis vírusnak, melyet Hendra vírusnak neveztek el, arról az ausztráliai helységről, ahol először észlelték. Mind a Nipah, mind a Hendra vírus a **Paramyxoviridae** család tagja. Bár ezek a vírusok eddig csak néhány körülírt járványt okoztak, biológiai tulajdonságaik - melyek révén számos állatfajt képesek fertőzni és jelentős halálozással járó humán megbetegedéseket kiváltani - ezeket a felbukkanó vírusfertőzéseket közegészségügyi problémává tették.

Természetes gazdaállat

Jelenlegi feltételezés szerint egyes gyümölcs-denevér fajok egyedei a gazdaállatai mind a Nipah, mind a Hendra vírusoknak. Ezek a denevérek elterjedtek Ausztrália északi, keleti és délkeleti területein, Indonéziában, Malajziában, a Fülöp-szigeteken, és egyes csendes-óceániai szigeteken. A denevérek fogékonyak ezen vírusfertőzésekre, de nem betegednek meg. Az nem ismert, hogy a denevérekről hogyan terjed tovább a fertőzés a többi állatra.

Terjedés

Az állatról állatra és állatról emberre történő terjedés módja nem kellően ismert, de úgy tűnik, hogy szoros kontaktus szükséges a fertőzött állatok szöveteivel, vagy testnedveivel. Nipah vírus elleni ellenanyagokat találtak sertésekben és más házi, valamint vadon élő állatokban. A sertéseken kívüli más állatfajok szerepe a fertőzések átvitelében még felderítésre vár. Valószínűtlen, hogy a Nipah vírusfertőzés könnyen terjed az emberre, bár az eddigi járványok során szerzett tapasztalatok arra utalnak, hogy az állatokról emberekre terjedő Nipah vírusfertőzések sokkal gyakrabban fordulnak elő, mint a Hendra vírusfertőzések. Annak ellenére, hogy a denevérekkel foglalkozó emberek igen gyakori kontaktusban vannak ezekkel az állatokkal, nincsenek olyan szerológiai vizsgálati eredmények, melyek fertőződésüket igazolnák. A Malajziában előfordult Nipah járványban nyilvánvalóan a sertés volt a legtöbb humán fertőzés forrása, de más fertőző források, mint pl. fertőzött kutyák és macskák szerepét sem lehetett kizárni.

Klinikai kép

Az inkubációs periódus 4 és 18 nap között változik. A fertőzés sok esetben inapparens marad. A megbetegedések rendszerint influenzaszerű tünetekkel

kezdődnek, magas lázzal és izomfájdalmakkal, majd továbbfejlődve encephalitis alakulhat ki aluszékonysággal, dezorientációval, görcsrohamokkal, eszméletvesztéssel. A klinikai tünetekkel járó fertőzések 50%-a halálos kimenetelű.

Kezelés

Eddig még semmiféle gyógyszeres terápia nem bizonyult hatékonynak a Nipah fertőzés kezelésében. Csupán intenzív tüneti kezelésre van mód. Egyes eredmények arra utalnak, hogy a ribavirin csökkentheti a lázas periódus hosszát, és a betegség súlyosságát. Ezen kezelés hatékonysága azonban még bizonytalan a betegség meggyógyítása, vagy a túlélés valószínűsége tekintetében.

Az egészségügyi dolgozók védelme

Úgy tűnik, hogy **a Nipah vírus beteg állatokról emberre történő terjedésének kicsi a valószínűsége, emberről emberre terjedő fertőzéseket eddig még nagy járványok kapcsán sem dokumentáltak.** Így az egészségügyi dolgozók fertőződési kockázata a Nipah vírussal alacsonynak vélhető. Elméletileg azonban lehetséges a fertőzés, mivel a vírust a légúti váladékok tartalmazzák. **Ezért a vírust biológiailag veszélyes ágenssé nyilvánították, és a vele kapcsolatos vizsgálatokat csak magas biztonsági fokozatú laboratóriumban szabad végezni.** Nipah vírusfertőzés gyanúja esetén javasolt a testnedvekkel és fertőzött szövetekkel való érintkezés elkerülése.

A Nipah és a Hendra vírusok okozta járványok

1998 szeptember és 1999 április között jelentős encephalitis járvány alakult ki Malajziában. Ennek a járványnak a vizsgálata során derült ki, hogy a járvány okozója egy addig ismeretlen új ágens, a Nipah vírus. Összesen 265 ember kapta meg a fertőzést, akik közül 105 meghalt. **A betegek 93%-ának foglalkozása sertésekkel volt kapcsolatos.** Egy ezzel összefüggő, Szingapúrban 1999 márciusában, vágóhídi munkások között előfordult járványban 11 megbetegedést diagnosztizáltak, 1 halálos kimenetellel. Ezek a munkások azokat a sertéseket dolgozták fel, melyeket Malajzia járványos területeiről importáltak.

Három Hendra vírus okozta járványt derítettek fel Ausztráliában, melyek 1994-ben, 1995-ben és 1999-ben fordultak elő. Az 1994. és 1995. évi járványban 3-3 megbetegedést észleltek 2-2 halálos kimenetellel. 1995-ben fertőzött lóról terjedt a fertőzés emberekre. A három érintett személy fertőződési körülményeinek vizsgálata során a vírus terjedési módját nem sikerült pontosan felderíteni. Tény azonban, hogy mind a három betegnek közeli kontaktusa volt olyan beteg lovakkal, amelyek később elhullottak.

Forrás: Wkly Epidemiol Rec 2002; 77: 297-299.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2002. szeptember 16-22. közötti időszakban** a bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az enterális fertőző betegségek közül az előző hetihez képest a salmonellosis bejelentések száma 15%-kal, az enteritis infectiosa megbetegedéseké mérsékeltebben emelkedett. A **salmonellosis** járványügyi helyzete az előző év azonos időszakában észlelthez hasonlóan, a korábbi évekhez viszonyítva lényegesen kedvezőbben alakult. Az év eleje óta nyilvántartásba került esetek száma mindössze 40%-át tette ki az 1996-2000. évi szummációs mediánnak.

A **dysenteria** megbetegedések száma alig tért el az előző hetitől, a legtöbb esetet (5) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében regisztrálták.

A **hepatitis infectiosa** bejelentések száma csaknem megegyezett az előző hetivel. Az esetek 40%-a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében fordult elő.

A légúti fertőző betegségek közül kiemelésre érdemes a **mononucleosis infectiosa** esetek számának előző hetihez viszonyított másfélszeres növekedése. A legtöbb eset (10) Bács-Kiskun megyéből került a nyilvántartásba.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

38/2002.sz.heti jelentés (weekly report)

(2002.09.16 – 2002.09.22.)

Betegség Disease	a 38. héten (week)			az 1 – 38. héten (week)		
	2002.09.16- 2002.09.22.	2001.09.17- 2001.09.23.	Medián 1996- 2000	2002.	2001.	Medián 1996- 2000
Typhus abdominalis	-	-	-	1	1	1
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	263	258	467	5426	5401	13584
Dysentheria	14	16	16	235	248	663
Dyspepsia coli	1	1	4	55	72	140
Egyéb E.coli enteritis	2	2	•	43	66	•
Campylobacteriosis	146	137	•	4369	4539	•
Yersiniosis	2	2	•	68	73	•
Enteritis infectiosa	865	782	•	29778	26276	•
Hepatitis infectiosa	32	22	46	694	590	1323
AIDS	-	-	-	21	14	23
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	•	18	9	•
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	8	1	1
Scarlatina	17	36	44	1908	2681	3610
Morbilli	-	-	-	1	28	24
Rubeola	1	2	3	56	74	114
Parotitis epidemica	8	7	4	123	185	229
Varicella	63	63	•	27004	31621	•
Mononucleosis inf.	38	22	17	1024	937	907
Legionellosis	2	1	•	32	57	•
Meningitis purulenta	3	1	•	158	203	•
Meningitis serosa	4	7	2	95	132	98
Encephalitis infectiosa	2	1	3	92	91	120
Creutzfeldt-J.-betegség	-	-	•	11	12	•
Lyme-kór	28	26	•	916	1008	•
Listeriosis	-	-	•	4	4	•
Brucellosis	-	-	-	-	2	1
Leptospirosis	3	-	1	29	51	27
Tularemia	1	2	2	68	29	73
Tetanus	1	-	1	4	3	11
Vírusos haemorrh. láz	-	-	•	3	6	•
Malaria*	-	2	-	10	16	11
Toxoplasmosis	3	6	3	152	135	201

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

( ) 2001. június 1-től jelentendő (notifiable since 01.06.2001)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2002.09.24

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

38/2002.sz.heti jelentés (weekly report)

(2002.09.16 – 2002.09.22.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	30	1	23	46	7	4	9	2	-	7
Baranya	27	-	6	7	3	-	4	1	-	1
Bács-Kiskun	19	1	9	36	-	-	5	10	-	4
Békés	12	2	6	79	-	-	4	2	2	1
Borsod-Abaúj-Zemplén	21	1	6	26	13	1	13	3	-	3
Csongrád	5	-	1	54	-	-	2	3	-	-
Fejér	7	-	7	39	-	1	1	3	-	-
Győr-Moson-Sopron	10	-	11	15	-	-	2	2	-	-
Hajdú-Bihar	16	1	7	26	1	-	4	1	-	1
Heves	6	-	1	94	2	-	1	-	-	2
Jász-Nagykun-Szolnok	3	2	1	69	-	1	3	2	-	-
Komárom-Esztergom	2	-	2	11	2	-	-	1	-	-
Nógrád	9	-	7	47	-	2	3	1	-	3
Pest	27	1	5	62	-	4	3	3	1	1
Somogy	6	-	2	29	-	1	-	1	-	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	25	5	15	27	-	2	2	-	-	1
Tolna	5	-	7	52	-	-	-	1	-	-
Vas	11	-	13	23	1	-	1	1	-	2
Veszprém	11	-	11	88	2	1	4	-	-	1
Zala	11	-	6	35	1	-	2	1	-	-
Összesen (total)	263	14	146	865	32	17	63	38	3	28
Előző hét (previous week)	228	15	178	794	33	17	56	23	2	50

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2002.09.24

A "Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a "Johan Béla" Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Épinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oeik

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Épinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

"Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64., Telefon: 476-1153, 476-1194
Telefax: 476-1223
E-mail: epiujsg.oeik@antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

Megbízott országos tisztifőorvos:
Prof. dr. Ungváry György

Épinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:
Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:
Dr. Csohán Ágnes
Dr. Krisztalovics Katalin
Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:
Lendvai Gyuláné
Kissné Sponga Zsuzsa
Nyomda vezetője:
Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X